

Nr 147.

Av herrar **Björnsson** och **Wahlmark**, om höjd skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar.

Då den s. k. kedjebeskattningen vid den senaste skattereformen upphävdes, skedde detta givetvis för att tillmötesgå produktionsföretagens legitima önskemål att kunna utan oskälig skattetunga genom från varandra formellt fristående aktiebolag organisera företag för produktion av råvaror och halvfabrikat eller för försäljning av sina produkter o. d. Däremot var det icke meningen att på samma gång frågå dubbelbeskattnings princip, vilken innebär att ett aktiebolag är skattepliktigt för sin vinst såsom för inkomst av rörelse och att dessutom aktieägarna beskattas för den del av vinsten, som till dem utdelas, såsom för inkomst av kapital. Som bekant är denna beskattningsprincips lämplighet mycket omstridd och frågan om bolagsbeskattningen är för närvarande föremål för kommittéutredning.

Genom kedjebeskattnings borttagande har emellertid för aktieägare öppnat sig en vida gynnsammare möjlighet än förut att undandraga sig skatt på aktieutdelning genom bildande av förvaltningsbolag, och denna synes också begagnas i stor utsträckning. Förfarandet är i korthet följande. Ägarna av aktier i ett eller flera företag bilda ett aktiebolag för förvaltning av dessa. Kapitaltillskottet utgöres av aktierna. Detta bolags inkomster bestå så gott som uteslutande av aktieutdelning och äro därför skattefria. Dessa inkomster fonderas i bolaget, vars aktieägare sålunda icke få någon inkomst av sitt tillskjutna kapital. Först då bolaget ned-sätter aktiekapitalet, likviderar eller under andra former utskiftar sina tillgångar, uttages den uppsamlade vinsten helt eller delvis. När den på detta sätt uttages är den emellertid hos aktieägaren skattefri, under det att bolaget för det utskiftade beloppet har att erlagga s. k. utskiftningsskatt med 5 procent. Aktieägaren kan på detta sätt således helt undandraga sig kommunala skatter. Därjämte torde på grund av den progressiva skatteskalen för den vanliga inkomstskatten utskiftningsskatten i regel bli lägre än den statliga inkomstskatten på motsvarande aktieutdelning skulle ha blivit.

Då utskiftningsskattens låga belopp sålunda premierar en bolagsbildning, vilken i regel icke synes hava annat syfte än att skaffa ägarna en utväg att undandraga sig kommunala skatter för aktieutdelning, förefaller det rimligt, att denna utväg bör göras mindre lockande genom en höjning

av utskiftningsskattens belopp. En sådan höjning föregriper icke på något sätt bolagsskatte-kommitténs arbete, om den hålles inom rimliga gränser, enär den ju endast skulle avse att hålla beskattningen av bolagsvinster vid den nivå, som nuvarande skattelagstiftning förutsätter. Om man bortser från kommunal progressivskatt, eventuell vägs katt o. d., torde den kommunala beskattningen i våra städer i medeltal hålla sig vid omkring 9 %, om landstingsskatt inräknas. Antager man, att den statliga inkomstskatten icke utgör mera än 5 %, borde således från ovan angivna synpunkt utskiftningsskatten sättas till cirka 14 %.

Emellertid torde det med hänsyn till den låga kommunalskatten i vissa städer vara rimligt, att man icke utan vidare lägger en medeltalsberäkning till grund för skattesatsens bestämmande. Redan en höjning till 10 % av utskiftningsskatten bör göra bildningen av här ovan berörda slag av bolag mindre lockande än för närvarande.

Av det nu sagda framgår, att det främst är kommunala skatter, som kunna undgås genom bildande av förvaltningsbolag. På grund härav finna vi det riktigt, att den genom en höjning av utskiftningsskatten åstadkomna inkomstökningen får användas för kommunal skatteutjämning.

Under hänvisning till vad nu anförts tillåta vi oss härmed hemställa, att riksdagen måtte besluta,

dels att § 1 i kungl. förordningen om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar av den 27 juni 1927 skall hava följande lydelse: »Svenskt aktiebolag — — — Återbäring av tillskjutet kapital.

Å sålunda bestämt beskattningsbart belopp skall utskiftningsskatt utgå med tio kronor för varje fullt hundratal kronor därav»;

samt dels att av utskiftningsskatt hälften skall användas för kommunal skatteutjämning.

Stockholm den 21 januari 1930.

Edv. Björnsson.

C. P. Wahlmark.